

koonneet:
aluekoordinaattorit Päivi Ruotsala ja
Hanna Wallenius,
Kotona Suomessa -hanke,
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

16.10.2017

Materiaaleja kotouttavan työn tueksi maahanmuuttajien mielenterveydestä

Sisällys

Nettisivustoja	1
Materiaaleja ja käsikirjoja	2
Netissä katsottavissa olevia koulutuksia aihepiiristä	3
Maahanmuuttajien mielenterveyteen liittyviä hankkeita	3

Nettisivustoja

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen maahanmuuttajat ja monikulttuurisuus -sivusto:

<https://www.thl.fi/fi/web/maahanmuuttajat-ja-monikulttuurisuus>

THL:n Pakolaisten mielenterveystoimien valtakunnallinen kehittämishanke PALOMAN sivusto:

<https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/hankkeet-ja-ohjelmat/paloma-kehittaa-pakolaisten-mielenterveyspalveluita>

Ulkomaalaistaustaisten psyykinen hyvinvointi, turvallisuus ja osallisuus - Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi -tutkimus 2014 (UTH), THL:n julkaisu:

<http://www.julkari.fi/handle/10024/127023>

Tietoa mielenterveyden häiriöistä eri kielillä (Tampereen kaupunki, mielenterveyspalvelut, psykiatrian poliklinikka maahanmuuttajille):

<http://www.tampere.fi/terveyspalvelut/mielenterveys/maahanmuuttajat/tiedotteet.html>

Suomen Mielenterveysseuran ylläpitämät sivut mielenterveydestä seitsemällä eri kielellä:

<http://www.mielenterveysseura.fi/fi>

Lounais-Suomen Mielenterveysseura ry:n Traumatisoituneille maahanmuuttajille suunnattujen tutkimuotojen kehittämishanke 2012 - 2016 SERENE ja SERENE-toiminta, sivusto, erilaiset ryhmät ja niiden materiaalit, mielenterveysaiheiset alkuinfot, rentoutusharjoitukset jne.:

<http://www.mielenterveysseurat.fi/turku/serene/>

Mielenterveystalo on HUSin tuottama verkkopalvelu, jonka tarjoaa mielenterveyteen liittyvää tietoa niin alueen asukkaille kuin terveysalan työntekijöillekin. Verkkopalvelusta löytyy luotettavaa ja ajan tasalla olevaa tietoa mielenterveys- ja päihdeongelmista sekä alueellisista ja valtakunnallisista

koonneet:
aluekoordinaattorit Päivi Ruotsala ja
Hanna Wallenius,
Kotona Suomessa -hanke,
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

16.10.2017

mielenterveys- ja päihdepalveluista. Mielenterveystalo on täydentyvä palvelu, johon kunnat, seurakunnat ja yhdistykset voivat ilmoittaa omia mielenterveyspalvelujaan.

www.mielenterveystalo.fi

Kidutettujen kuntoutuskeskus, Helsingin Diakonissalaitos:

<https://www.hdl.fi/fi/palvelut/kidutettujen-kuntoutus>

Traumaterapiakeskus, Helsinki ja Oulu: <http://www.traumaterapiakeskus.com/>

Materiaaleja ja käsikirjoja

Tampereen kaupungin lasten ja nuorten terveystalossa on tehty ennaltaehkäisevästä terveydenhuollosta kertovat palveluesitteet:

<http://www.tampere.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalinen-tuki-ja-toimeentulo/maahanmuuttajat/alkuvaiheen-palvelut/esitteet.html>

Kulttuuri ja psykiatrinen diagnostiikka - Käsikirja kulttuuriseen haastatteluun psykiatriassa, 2010 (alun perin ilmestynyt Ruotsissa)

http://www.tampere.fi/liitteet/k/5urs2njD3/kulttuuri_ja_psykiatrinen_diagnostiikka.pdf

Suomalaisten hyvinvointipalveluiden ammattilaisten näkemyksiä maahanmuuttajien ammatillisen ja mielenterveyskuntoutuksen haasteista ja ratkaisuista, Kelan julkaisu, 2012:

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/37373/Selosteita81.pdf?sequence=1>

Kokemuksia ja näkemyksiä maahanmuuttajien suomen kielen taidon huomioon ottamisesta kuntoutus- ja työllistymispalveluissa, Kelan julkaisu, 2014:

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/136420/Tyopapereita67.pdf?sequence=1>

Aikuisten turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten mielenterveyden ja psyykkisten ongelmien erityispiirteet, artikkeli, Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti, 2014:

<http://ojs.tsv.fi/index.php/SA/article/view/48322>

Mielenterveys ja kulttuuri: Masennuksen ilmeneminen ja masennusta selittävät tekijät somalialaisessa ja suomalaisessa kulttuurissa, gradu, Psykologian laitos, 2009:

<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/80601/gradu03562.pdf?sequence=1>

Psyykkisesti sairas maahanmuuttaja, artikkeli, Duodecim (2007):

http://www.duodecimlehti.fi/web/guest/haku?p_p_id=Article_WAR_DL6_Articleportlet&p_p_lifecycle=0&_Article_WAR_DL6_Articleportlet_p_frompage=uusinnumero&_Article_WAR_DL6_Articleportlet_viewType=viewArticle&_Article_WAR_DL6_Articleportlet_tunnus=duo96297

Materiaalipaketti nuorten turvapaikanhakijoiden opettajille (Nutukka): <http://www.nutukka.org/>

Mielenterveysongelmaisen maahanmuuttajan kohtaaminen ja tukeminen koulutyössä -diasarja Nutukka-koulutuksia varten (2008)

http://www.kansanopistot.fi/yhdistys/nutukka/opettajille_ohjaajille/mielenterveysong_mamu.pdf

koonneet:
aluekoordinaattorit Päivi Ruotsala ja
Hanna Wallenius,
Kotona Suomessa -hanke,
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

16.10.2017

Tietoa ammattilaisille pakolais- ja turvapaikanhakijalasten ja -nuorten oppimisen tueksi (Helsingin Diakonissalaitos, Helsingin Diakoniaopisto ja Kidutettujen Kuntoutuskeskus):

<http://www.traumajaoppiminen.fi/>

Maahanmuuttajien psyykkistä hyvinvointia ja mielenterveyttä edistävät tekijät ja palvelut, Systemaattinen tutkimuskatsaus (2015): <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75031>

Suomen ulkomaalaistaustaisen väestön terveyden edistämiseen liittyy erityiskysymyksiä, Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim: <http://www.duodecimlehti.fi/lehti/2017/10/duo13737>

Netissä katsottavissa olevia koulutuksia aihepiiristä

Pakolaisten psykososiaalisen tuen -koulutusvideot:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLNaLxIh7c29DdAeTBKFpgzFVXtCUXTV5p>

Pakolaisten mielen hyvinvointi -seminaarit:

10.1.2017 Pakolaisten mielenterveysongelmien tunnistaminen ja varhainen tuki,

11.1.2017 Arkitoiminta ja luovat menetelmät pakolaisten mielen hyvinvoinnin tukena,

7.2.2017 Vakavan trauman kokeneiden pakolaisten hoito sekä

8.2.2016 Pakolaisten mielen hyvinvointia tukeva palveluverkko,

videotallenteet ja materiaalit:

<https://www.thl.fi/fi/web/maahanmuuttajat-ja-monikulttuurisuus/ajankohtaista/seminaaritallenteet>

MONET-seminaari 11.5.2017 Hyvinvointia, terveyttä ja työtä kotoutumiseen, videotallenne ja materiaalit:

<https://www.thl.fi/fi/web/maahanmuuttajat-ja-monikulttuurisuus/ajankohtaista/seminaaritallenteet>

Traumatisoituneen pakolaisen kohtaaminen -koulutus 19.1.2017,

videotallenne katsottavissa 18.1.2018 asti:

<http://www.mediaserver.fi/live/ely-keskus>

Maahanmuuttajien mielenterveyteen liittyviä hankkeita

Lista hankkeista päivitetään THL:n sivustolle

<https://www.thl.fi/fi/web/maahanmuuttajat-ja-monikulttuurisuus/tyokalut/hankepankki/maahanmuuttajien-mielenterveyteen-liittyvat-hankkeet>

HAPKE 3 - Haavoittuvassa asemassa olevan turvapaikanhakijan palvelut

Hankkeen kesto: 1.1.2016-31.12.2017

Hanke keskittyy vastaanottojärjestelmän kehittämiseen. Tavoitteena on vastata paremmin väkivaltaa kokeneiden yksin saapuneiden turvapaikanhakijanaisten ja heidän lastensa erityistarpeisiin. Hanketta toteuttaa Joutsenon vastaanottokeskus.

koonneet:
aluekoordinaattorit Päivi Ruotsala ja
Hanna Wallenius,
Kotona Suomessa -hanke,
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

16.10.2017

Lasten ja nuorten toiminta, Kidutettujen kuntoutuskeskus

Hankkeen kesto: 1.1.2016-31.12.2018

Hankkeessa tehdään hoidon tarpeen arviointeja, hoitoa, kuntoutusta ja palveluohjausta kiintiöpakolaisina Suomeen tulleille alle 24-vuotiaille kidutetuille ja vaikeasti traumatisoituneille lapsille ja nuorille. Hanke kouluttaa kohderyhmää työssään kohtaavia kuntien työntekijöitä.

[Lisätietoa hankkeesta \(Helsingin Diakonissalaitos\)](#)

Kotoutujan mielenterveyden tueksi "KOTU"

Hankkeen kesto: 1.1.2016-31.12.2018

Tavoitteena on lisätä työntekijöiden valmiuksia tunnistaa ja ymmärtää mielenterveyden ongelmia, sekä tukea pakolaisia ja turvapaikanhakijoita selviytymään trauma- ja muiden oireiden kanssa ja tarvittaessa hakemaan apua. Hanketta toteuttaa Suomen Mielenterveysseura ry.

Kulttuurisensitiiviset toimintakyvyn arviointimenetelmät mobiilissa (mobiTARMO)

Hankkeen kesto: 2017-2019

Hankkeessa kehitetään toimintakyvyn arviointimenetelmiä, joita voidaan hyödyntää maahanmuuttaja-asiakkaan palvelutarpeiden tunnistamisessa. Tuloksena on kulttuurisensitiivisiä menetelmiä maahanmuuttaja-asiakkaan toimintakyvyn kuvaamiseksi kolmella kielellä sekä mobiilisovellus asiakkaan ja ammattilaisen käyttöön. Hankkeen toteuttaa Terveiden ja hyvinvoinnin laitos.

Maahanmuuttajien ennaltaehkäisevän mielenterveystyön malli - MIELI-hanke

Hankkeen kesto: 1.2.2017-31.12.2018

Hankkeen tavoitteena on luoda toimiva maahanmuuttajien mielenterveystyön malli, joka juurrutetaan käytännön rakenteisiin. Painotus on ennaltaehkäisyssä ja tiedon lisäämisessä sekä hoitoon ohjautumisen edistämässä ja oikea-aikaistamisessa.

[Lisätietoa MIELI-hankkeesta \(Pudasjärven kaupunki\)](#)

Pakolaisten mielenterveystoimien valtakunnallinen kehittämishanke PALOMA

Hankkeen kesto: 1.1.2016 - 31.12.2018

Hankkeen tavoitteena on valtakunnallisen toimintamallin rakentaminen pakolaisten ja vastaavista lähtökohdista tulleiden mielenterveystyöhön.

[Lisätietoa PALOMA-hankkeesta](#)

Papyrus - nuorten maahanmuuttajien kanssa työtä tekevien osaamisen kehittäminen

Hankkeen kesto: 1.1.2017 - 31.12.2018

Papyrus-projektissa kehitetään nuorten maahanmuuttajien kanssa työtä tekevien osaamista. Ensisijaisena kohderyhmänä ovat nuorten kanssa työtä tekevät sekä tätä työtä opiskelevat. Yhtenä aihepiirinä on psykososiaalinen tuki nuorille maahanmuuttajille. Hanke on kansainvälinen ja Suomen osuudesta vastaa Turun ammattikorkeakoulu.

[Lisätietoa Papyrus-hankkeesta](#)

Parempia palveluja maahanmuuttajille

Hankkeen kesto: 1.9.2016-30.6.2019

Tavoitteena on edistää maahanmuuttajien integroitumista kehittämällä innovatiivisia mielenterveys- ja päihdepalveluja perustason sosiaali- ja terveyspalveluihin. Hanketta toteuttaa Turun kaupunki.

[Tutustu hankkeeseen](#)

koonneet:
aluekoordinaattorit Päivi Ruotsala ja
Hanna Wallenius,
Kotona Suomessa -hanke,
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

16.10.2017

SERENE - Traumatisoituneille maahanmuuttajille suunnattujen tukimuotojen kehittämishanke

Hankkeen kesto: 2012-2016, 2017- jatkuu Serene-toimintana.

Hankkeen tavoitteena on kehittää vakauttavia menetelmiä traumaperäistä stressiä kokeneille maahanmuuttajille. Viiden moduulin auttamismalli keskittyy traumaperäisen stressin ja maahanmuuton aiheuttaman stressin lievittämiseen, psykologisen tiedon lisäämiseen ja oman sekä kulttuurisen identiteetin vahvistamiseen.

[Lisätietoa SERENE-toiminnasta \(Lounais-Suomen mielenterveysseura\)](#)

Taide ja teatteri omaistyössä (TATE)

Hankkeen kesto: 1.9.2017-2020

Hankkeessa vahvistetaan pakolaistaustaisten maahanmuuttajien ja heidän perheidensä hyvinvointia ja yhteiskunnallista osallisuutta. Keinoina käytetään taidelähtöisiä menetelmiä kuten teatteria, kuvataidetta ja musiikkia. Tavoitteena on vertaistuen keinoin vähentää erityisesti nuorten ns. toisen polven maahanmuuttajien turvattomuuden ja ulkopuolisuuden kokemuksia. Hankkeen toteuttaja on FinFami ry.

[Tutustu hankkeeseen](#)

Päätyneet hankkeet:

Eteenpäin uudessa kotimaassa -hanke

Hankkeen kesto: 1.3.2015-31.5.2016

Maahanmuuttajien mielenterveyttä edistävän hankkeen keskeisenä menetelmänä on hyväksymis- ja omistautumisterapian käyttö (HOT/ACT) ryhmätoimintona pakolaisten keskuudessa. Hankkeen avulla on pyritty saamaan hyväksymis- ja omistautumisterapia tunnetuksi ja arkiseksi pakolaisten kanssa käytettäväksi menetelmäksi Pohjanmaalla.

OVI -hanke

Hankkeen kesto: 2007-2011

Projektin tehtävä oli vahvistaa hankkeessa mukana olleiden maahanmuuttajajärjestöjen toimintaedellytyksiä ja mielenterveysosaamista.

[Lisätietoa OVI-hankkeesta \(Suomen mielenterveysseura\)](#)